

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Német Önkormányzat Fertőrákos

2018-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	41
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	45
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	52
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	53

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei	55
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	55
A beavatkozások megvalósítói	56
Jövőképünk	57
Az intézkedési területek részletes kifejtése	58
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	
3. Megvalósítás	67
A megvalósítás előkészítése	67
A megvalósítás folyamata	67
Monitoring és visszacsatolás	69
Nyilvánosság	69
Érvényesülés, módosítás	70
4. Elfogadás módja és dátuma	71

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012.(VI.05.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Fertőrákos Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség (vagy azonos lehetőségek) fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, fajra, nemzetiségre, korra, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre stb. való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

A valódi egyenlőség napjainkban elérhetetlen. Esély egyenlőségről nem, csak esély különbség csökkentéséről beszélhetünk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 78/2013. (VI.25.) sz. KT határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

Fertőrákos ahhoz, hogy 2018-tól is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és a fejlesztések terén is tudjon előre lépni, ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata, valamint a mutatószámok változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak átgondolt fejlesztésére, átalakítására.

A település bemutatása

Fertőrákos (németül Kroisbach, horvátul Rakuš) község Győr-Moson-Sopron megyében. Történeti és művészeti emlékei révén kiemelkedik a legtöbb magyar falu közül. Az egyetlen olyan magyarországi község, amelyet várossal övezett, és püspöki palotája is volt. Szép természeti környezetben fekszik, és csaknem minden épülete műemlék. A világörökség részét képező Fertő-tájegyik jelentős települése. Soprontól 10 kilométerre ÉK-re, a Fertő partján, az Ausztriához tartozó Fertőmeggyes közvetlen közelében található.

Fertőrákos nyugatról, a kőfejtő lajtmészkövéitől a Fertő nádasáig húzódik a Rák-patak szakadékos völgye mentén. A helységtől délre a Kecske-hegyet és a Szárhalmi erdőt találjuk, északra pedig az országhatárig főleg szőlőket. Vasútja nincsen, de a Volán menetrend szerinti járataival elérhető. A községet átszeli a Fertő-parti országút. A Fertő-tó körül épülő kerékpárúton a Fertőmeggyes felől érkezők első állomása Fertőrákos. A gyalogos, kerékpáros és lovas határátkelőhely a Mithrász-szentélymellett található.

Már a rómaiak előtt lakott hely volt; a római uralom alatt valószínűleg népes település lehetett. Rengeteg római pénz került elő a fertőrákosi szőlőkből. Ebből a korból való egy ritka emlék, a hajdani borostyánút mellett található Mithrász-szentély is, amit a napistennek hódoló katonák részére építettek a 3. században.

1002 után a terület a győri püspökség birtoka volt. A helység nevével (Racus formában) először egy 1199-ből származó ajándékozó oklevél szövegében találkozunk – nevét valószínűleg a patakban élő sok rák miatt kapta. Ez az állat, valamint a kezében pásztorbotot tartó püspök látható a helység címerében is. Említik még 1241-ben, amikor a falu templomát a Boldogságos Szűz tiszteletére szentelték fel. Következő adatunk 1254-ből való, amikor a győri püspök és Sopron városa is magának követelte a fertői vám jogát. Sopron környékén Fertőrákos volt az egyetlen olyan település, amely nem a város birtoka volt, hanem a győri püspökséghez tartozott. 1311-ben a város és a győri püspök újabb viszálykodásának részeként a soproniak lerombolták a püspöki kastélyt.

Valószínűleg már a 14. század közepén lehetett Racusnak vára, hiszen egy 1371-ből származó oklevél említi. Volt a falu határában egy másik vár is, amely a Macskakő nevet viselte. Ezt először 1443-ban említették, amikor a husziták elfoglalták a területet, kiűzésük után Hunyadi Mátyás 1464-ben leromboltatta a várat. Ezután fél évszázados béke következett, aminek az 1526-os mohácsi csata vetett véget: a csatában elesett a falu birtokosának számító Paksi Balázs győri püspök is. Hivatalát egészen 1535-ig nem töltötték be; a terület birtoklásáért, elsősorban a kilenced és a tized szedésének jogáért harc indult.

A helység 1582-ben kapott vásártartó jogot és mezőváros címet. Ehhez fallal kellett körülvenni. A több helyütt még ma is látható várossalak építési technikájuk, falazási megoldásuk és lőréseik alapján a 16. századnál korábbiak, és nem vették teljesen körbe Fertőrákost: nyugatról a meredek domboldal és a Rák patak biztosította a természetes védelmet, keletről pedig a mocsár. Draskovich György győri püspök által 1587-ben, a helységnek kibocsátott urbáriumából tudjuk, hogy akkoriban huszonnyolc családnak volt itt saját telke, huszonkettő pedig bérlő volt. Rajtuk kívül még három nemes és öt másik háztulajdonos élt az erődített falak közelében. Az okmány arról is tanúskodik, hogy 1587-ben volt itt községház, községi csapszék és mészárszék.

A 16. század második felétől erősödő török veszély miatt megnőtt a rákosi birtok jelentősége, és miután Győrt elfoglalta a török, központi szerephez került: ide menekült a püspök. A település további kiváltságokat szerzett. 1683 nyarán a vidék történetének legnagyobb válsága

következett be: a Bécs felé tartó török sereg portyázó segédcsapatai a települést kirabolták, felgyújtották, lakóit pedig lemészárolták vagy rabszíjra fűzték.

Szinte a semmiből kellett újrateremteni mindent. Ekkor változott meg a helység lakóinak nemzetiségi összetétele. Az addigi, nagyjából magyar lakosság helyére túlnyomóan németek települtek ide a mai Ausztria területéről. Ezt ösztönzendő hat évre adómentességet kaptak. 1712-ben III. Károly király megerősítette előjogaikat. A kuruc harcok (Bocskai két hadjárata és a Rákóczi-szabadságharc) után az egyenletes, nyugodt fejlődés kora következett, amit csak egy-egy járvány (1712-ben pestis, 1832-ben kolera) vagy tűzvész tört meg. 1743-ban gróf Zichy Ferenc vette át a püspökséget; ő alakította át a palotát ma látható aerculatára. A település továbbra is fejlődött, egyre többen telepedtek le itt. Az osztrák Baugesellschaft az 1860-as évektől egészen az első világháborúig bérelte a híres kőbányát, ahol 60–100 embert foglalkoztattak.

A 20. század elején, 1906-ban Rákos nevéhez hozzásatolták a Fertő nevet, így lett Fertőrákos. Bár az 1921-es népszavazáson az itt élők 61%-a Ausztria mellett voksolt, a szavazást a soproni voksok döntötték el; így a falu Magyarországon maradt. A második világháború után kitelepítették innen a németeket, akik helyére a szlovák–magyar lakosságcsere keretében a Felvidékről elűzött magyar családok költöztek. A falu eredeti lakosságának mindössze 10%-a maradt Fertőrákoson, tehát erősen megváltozott a település etnikai összetétele, lakosainak életvitele is. A régi időket inkább csak a történeti és művészeti emlékek idézik. 1945-ben 3745-en éltek itt, de a kitelepítésekkel a lakosság lélekszáma 2150 főre csökkent (majd 1949-től 1970-ig növekedett, de nem érte el az 1945-ös létszámot). A korábban mezőgazdaságból és szőlőművelésből élő település gazdasági arculata átalakult.

A óvodát az első világháború alatt létesítették, és 1945 után került az iskola két, földszinti helyiségébe, majd onnan a határőrség volt épületébe költöztették. Az iskolát 1651-ben Draskovich győri püspök alakította ki, és Rákos köteletségévé tette annak fenntartását. 1874-ben építettek egy új egy tantermes iskolát, amihez 1886-ban készült el a második, 1899-ben a harmadik tanterem. A 20. század elején már öt tantermes oktatási intézménye volt a településnek. A szülők döntése alapján 1938-ban kétnyelvű lett az iskola, amiben 1954 óta napközi is működik.

A községben található könyvtár, múzeum, kiállítóterem és sportpálya is. Lehet lovagolni, lőni és horgászni is. A kőfejtőben a barlangszínházban nyáron opera-, és színházi előadásokat és komolyzenei koncerteket tartanak. A helybeliek és az átutazók kényelmét több étterem szolgálja.

Gazdaság

Ma a munkaképes lakosság nagy része Sopronban dolgozik, a többiek gazdálkodnak vagy kisiparral foglalkoznak. A község próbál önállóan megélni: a vasfüggöny felszámolása óta az idegenforgalom lehetőségei javultak a leglátványosabban. Új határátkelőhelyet nyitottak a gyalogosok és turisták részére, így a Fertő-tavat körbejárhatják a kirándulók. Megindult a rendszeres hajóforgalom, tehát a nevezetességeket már a vízről is megtekinthetik az érdeklődők. A falu elsősorban idegenforgalomból próbál megélni: a kisipari és szolgáltató tevékenységet is ilyen szempontból támogatják. 1997-ben a településen egyetlen ipari vállalkozás sem volt, a szolgáltatással foglalkozók száma azonban majdnem elérte a húszat. A mezőgazdaságban főleg a zöldségtermesztéshez vannak jó helyi adottságok. Említésre méltó, hogy a külföldi tőke – annak ellenére, hogy a falu a nyugat kapujában fekszik – nem képviselteti magát a településen.

Fertőrákos eredetileg egyutcas, orsós jellegű kiszélesedéssel kialakult falu volt. Az első és egyben legrégebbi településmagja a Fő utca alsó szakasza volt. Infrastruktúrája teljes: a 919 lakás 98%-ában van vezetékes ivóvíz, 90%-ában vezetékes gáz. A telefont 1997-ig kb. 540 otthonba kötötték be, a szennyvízcsatorna-hálózatba a lakások 86%-át kapcsolták be – a helyi kábeltelevízióra ennél több otthon csatlakozott. A 31 utcából 23 szilárd burkolatú. Az utak forgalma a kiépítésük óta nagymértékben megnövekedett, miként a közlekedő járművek sűrűsége is. Az utak ráadásul nem arra a haladási sebességre lettek tervezve - ha egyáltalán tervezettek voltak - amelyeken most közlekednek rajtuk.

A községben van posta, egészségügyi alapellátást biztosító orvosi rendelő és takarékszövetkezet, óvoda és általános iskola is.

Az önkormányzat gazdálkodása 2017. év decemberéig stabil volt, működési kiadások fedezete céljából hitel felvételére a rendszerváltás óta nem került sor.

Az állami támogatási rendszerben utolérhető tendencia, hogy a működési költségek mind kisebb részét fedezi a támogatás/normatíva, illetve a támogatások olyan szinten célzottan érkeznek, hogy azok átcsoportosítása a város költségvetésén belül tiltott.

Az előző gazdasági ciklus alatt a helyi cégek, vállalkozások bevétel oldalról közelítve folyamatosan erősödtek, amely a munkahelyek megtartását eredményezte.

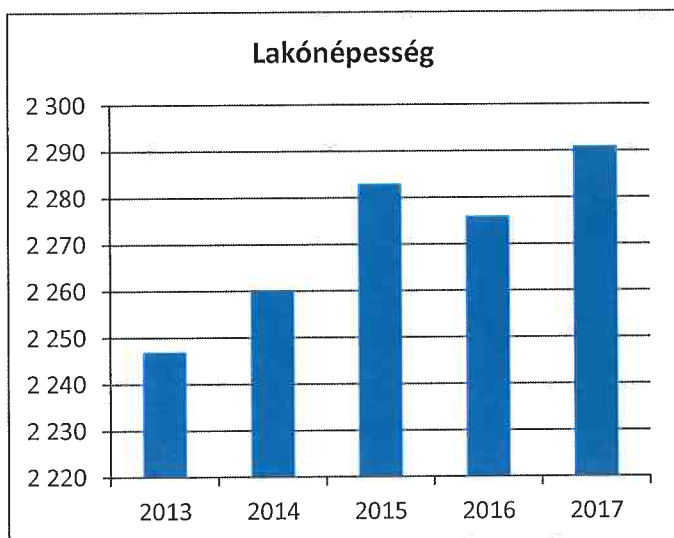
Megközelíthetőség

A település vasúton nem közelíthető meg, közúton azonban jól megközelíthető Sopron felől a 8526 számú közúton, valamint Balf felől egy mezőgazdasági úton keresztül. A település két határátkelőhellyel rendelkezik, Fertőmeggyes (Mörbisch am See) felől gyalogos és kerékpáros módon, Margitbánya (St. Margareten) felől gépjárművel is. Településünket a Fertő tó felől hajóval, valamint Piuszpuszta területén lévő repülőtérrel kisrepülővel, valamint sárkányrepülővel is meg lehet közelíteni.

A település elkerülő úttal nem rendelkezik, így a falun átmenő forgalom rendkívül nagy, ami az idegenforgalmi szezonban a Fertő tó megközelítése miatt, valamint a határátkelőkön jelentkező, elsősorban munkabajárás miatti forgalom miatt nagy.

Népesség

Fertőrákos állandó lakossága: 2017. január 1-jén 2.291 fő, melyből férfiak száma: 1096 fő, nők száma: 1195 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	2 247	
2014	2 260	101%
2015	2 283	101%
2016	2 276	100%
2017	2 291	101%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fertőrákos közigazgatási területe 2189 ha, a népsűrűség a KSH-nál fellelhető adat szerint 104 fő/km².

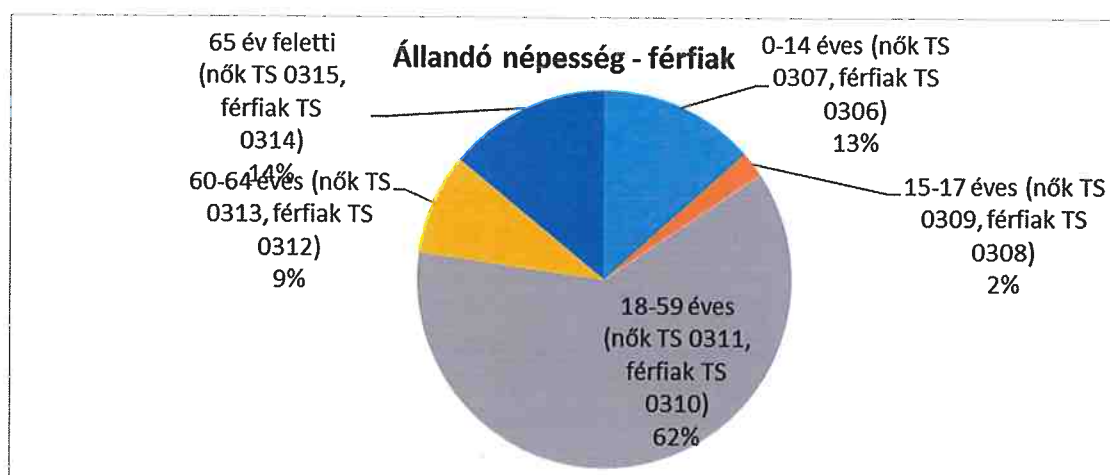
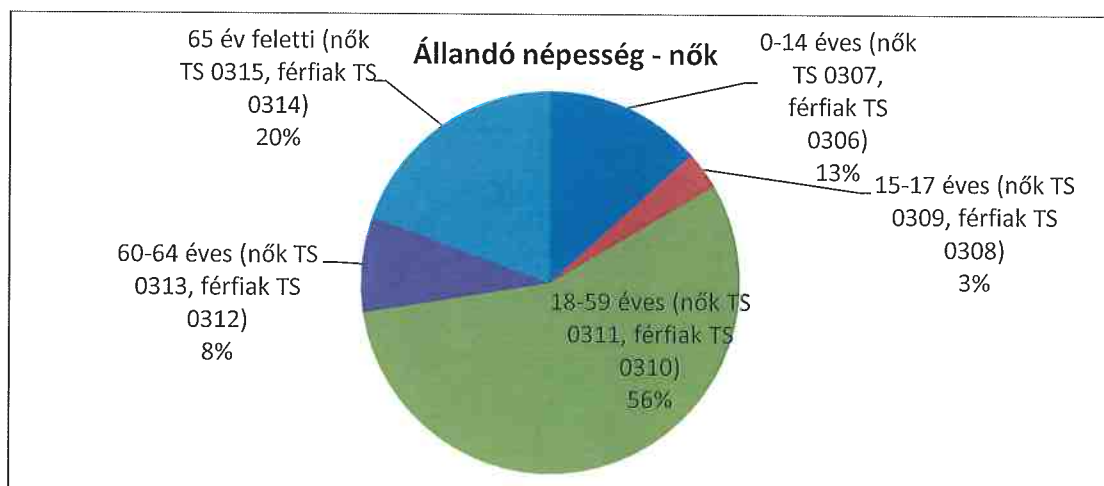
A fenti adatokból megállapítható, hogy Fertőrákos lakónépessége (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők száma) stagnál, illetve kismértékben nő.

A 2. sz. táblázat, illetve a kördiagramok a 2016. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében nincs, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között. Jellemző, hogy a 0-18 évesek aránya csökken, a lakosság elöregedése tapasztalható.

2. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

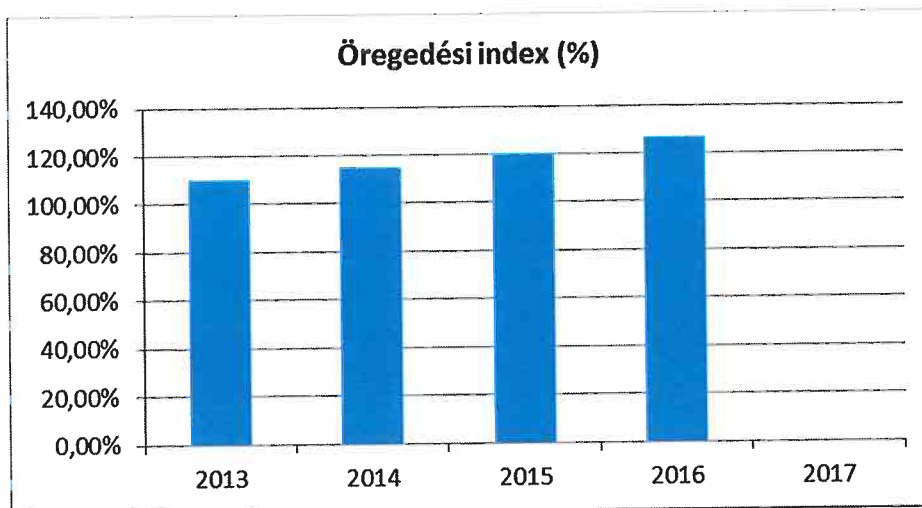
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	1 175	1 091	2 266	51,85%	48,15%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			57	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	156	146	302	6,88%	6,44%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	38	24	62	1,68%	1,06%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	657	673	1 330	28,99%	29,70%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	95	94	189	4,19%	4,15%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	229	154	383	10,11%	6,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A fenti adatokból megállapítható, hogy Fertőrákos lakossága előregedőben van.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	339	308	110,06%
2014	355	309	114,89%
2015	372	309	120,39%
2016	383	302	126,82%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

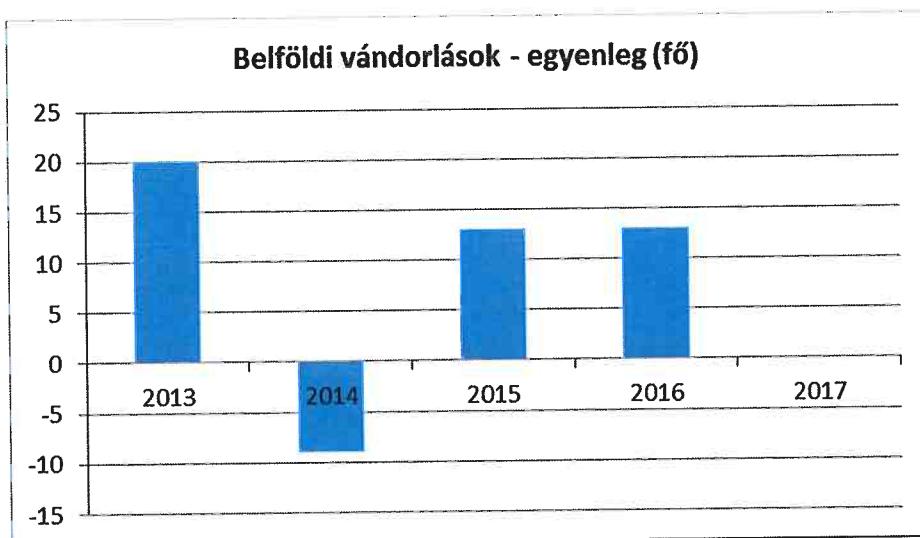

Az állandó lakónépesség növekedésében szerepet játszik az ausztriai határ közelsége, valamint a kedvező soproni munkaerőpiaci helyzettel.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

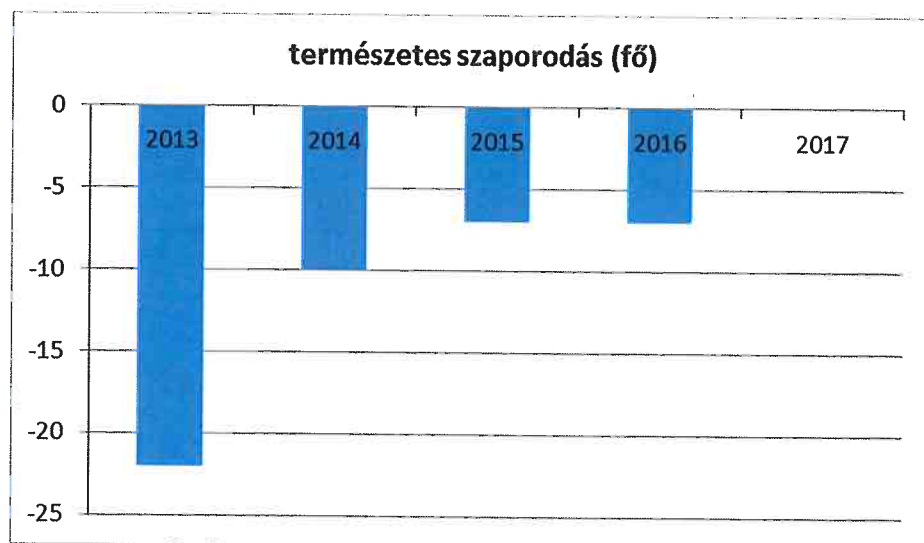
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	69	49	20	8,8
2014	54	63	-9	-3,97
2015	96	83	13	5,69
2016	91	78	13	5,74
2017			0	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A statisztikai alapinformációk alapján Fertőrákoson a természetes szaporodás/fogyás mutatószáma 2016-ban -7 fő, ami kis mértékben a lakosság előregedését mutatja. Mindez az öregedési index (%) diagramján is látható.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	10	32	-22
2014	21	31	-10
2015	13	20	-7
2016	13	20	-7
2017			0
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Értékeink, küldetésünk

A HEP a 321/2011.(XII.27.) Korm. rend. 1.§ (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen **a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.** Fertőrákos Községi Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A HEP célja, hogy a település minden lakójának elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa a **gyermekeket, nőket, időseket, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű – főleg roma** – állampolgárok esélyegyenlőségét.

Fertőrákos Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésben nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett cél a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP (Intézkedési Terv) IT tartalmazza.

A HEP IT célja

A helyzetelemzésre építve cél olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Az önkormányzat a HEP megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hozott létre 78/2013.(VI.25.) sz. KT határozattal és működtet. A Fórum vezetője a mindenkori polgármester. A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége a HEP IT megvalósításának koordinálása, a HEP IT végrehajtásának nyomon követése, a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,

- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

EU 2020 stratégia

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzéseket tartalmaz:

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot
- A szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 25%-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből
- Cél az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése

Nemzeti Reform Program

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járulékcsoökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A felzárkózáspolitikát az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózáspolitikát célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamatai;
- minél több embert hozzon abba helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- a.) A születéskor várható, egészségben eltöltött életek növelése 2020-ra (EU-átlag elérése 2022-re).
- b.) A fizikai és mentális egészség egyéni és társadalmi értékének növelése.
- c.) Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.
- d.) A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez

rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek - köztük nagy arányban romák - valós társadalmi és gazdasági integrációját.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonderemtés elősegítése.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az állampolgári **öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja** az a törvényi felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet.

A HEP figyelembe veszi Fertőrákos Községi Önkormányzat által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- az egyes szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 2/2015. (II. 17.) önkormányzati rendelet
- az első lakáshoz jutás és lakásfelújításhoz nyújtandó helyi támogatásáról szóló 6/2011. (III. 1.) rendelet
- Fertőrákos Község Önkormányzata felsőoktatási tanulmányi ösztöndíjáról szóló 18/2012. (X. 16.) önkormányzati rendelet
- az önkormányzat vagyonáról és a vagyonnal való gazdálkodás szabályairól szóló 14/2004. (XII.1.) rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következő(k):

- Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015-2019. évekre szóló gazdasági programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Fertőrákos a Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás tagja, melynek jelenleg 28 tagja van.

Tagja az Alpokalja-Ikvamente Leader Egyesületnek, valamint a Sopron Térségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak. A tagtelepülések közös célja, hogy a Társulás területén található bezárt, megfelelő műszaki védelemmel nem rendelkező lakossági hulladéklerakókat rekultiválja, valamint korszerű hulladékgazdálkodási rendszer létrehozásával, az újrahasznosítást szolgáló szelektív hulladékgyűjtés és a komposztálás széleskörű elterjesztésével csökkentse a lerakóhelyekre kerülő hulladék mennyiségét.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település és intézményei különböző szolgáltatásfejlesztésekre rendszeresen pályáznak, amelyekhez helyi adatgyűjtések történnek, azonban a település teljes helyzetképeire vonatkozó kutatások nem valósultak meg, nem készültek.

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civilszervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott illetve civilszervezetek is megoldásokat kerestek.

3.1 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

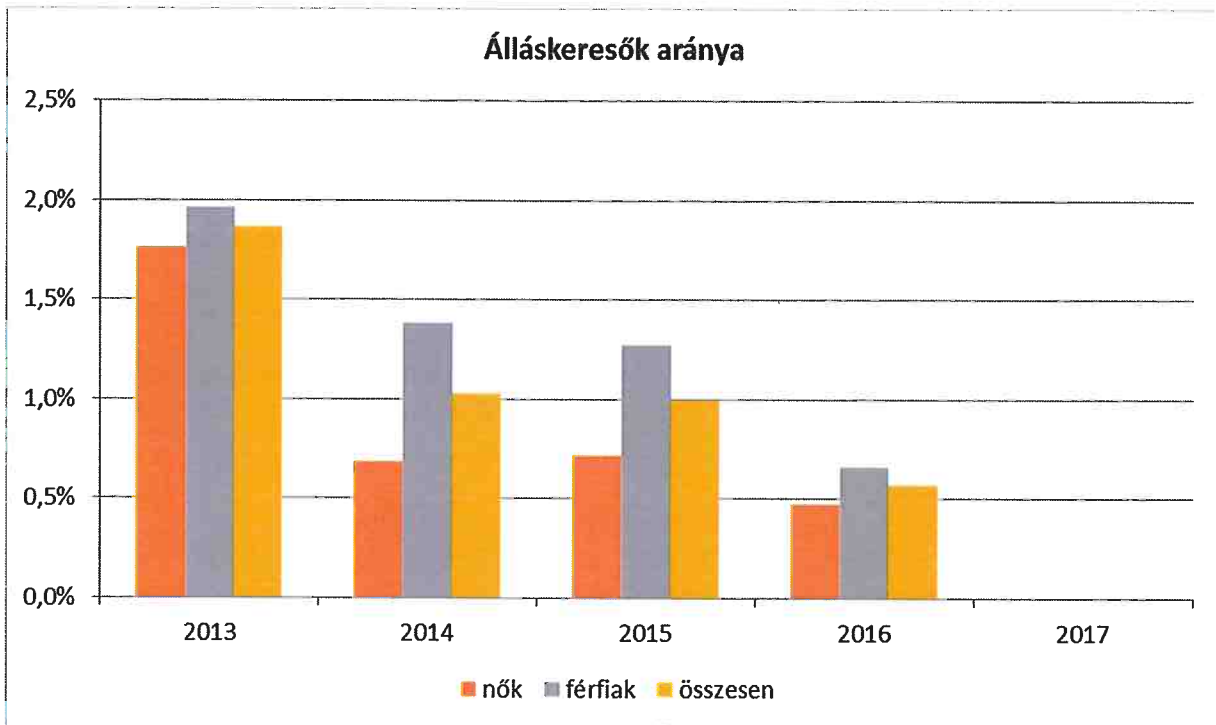
A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni. A helyi adatokat más adatokkal is összevetjük.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma									
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	807	827	1 634	14	1,8%	16	2,0%	31	1,9%
2014	805	797	1 602	6	0,7%	11	1,4%	17	1,0%
2015	800	803	1 603	6	0,7%	10	1,3%	16	1,0%
2016	790	791	1 581	4	0,5%	5	0,7%	9	0,6%
2017			0	8	#####	7	#####	15	#####
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal									

A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott állás keresők létszámát, százalékos arányát. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott állás keresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, nők és férfiak hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		30,5	16,5	16	9	11
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2	0			
	%	4,9%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	3	1	1	0	2
	%	9,8%	3,0%	7,8%	2,8%	18,2%
25-29 év (TS 1004)	Fő	4	2	2	1	1
	%	13,9%	9,1%	14,1%	13,9%	4,5%
30-34 év (TS 1005)	Fő	2	3	1	1	1
	%	4,9%	18,2%	7,8%	13,9%	4,5%
35-39 év (TS 1006)	Fő	3	2	2	1	0
	%	9,8%	10,6%	10,9%	8,3%	2,3%
40-44 év (TS 1007)	Fő	2	1	1	1	1
	%	6,6%	3,0%	4,7%	8,3%	11,4%
45-49 év (TS 1008)	Fő	4	1	1	1	1
	%	11,5%	7,6%	6,3%	8,3%	6,8%
50-54 év (TS 1009)	Fő	4	2	1	1	1
	%	12,3%	12,1%	6,3%	8,3%	6,8%
55-59 év (TS 1010)	Fő	5	3	3	1	1
	%	17,2%	15,2%	20,3%	13,9%	11,4%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3	3	4	2	4
	%	9,0%	19,7%	21,9%	22,2%	34,1%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal						

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban az álláskeresők száma csökkent.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya									
Év	Nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	14	16	31			0	0,0%	0,0%	0,0%
2014	6	11	17			0	0,0%	0,0%	0,0%
2015	6	10	16			0	0,0%	0,0%	0,0%
2016	4	5	9			0	0,0%	0,0%	0,0%
2017	8	7	15			0	0,0%	0,0%	0,0%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal									

A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen, a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartottak arány hosszú évek óta 0.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)									
Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013			0		#####		#####	0	#####
2014			0		#####		#####	0	#####
2015			0		#####		#####	0	#####
2016			0		#####		#####	0	#####
2017			0		#####		#####	0	#####

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy a vizsgált időszakban a pályakezdő, 18-29 éves fiatalok között az állás keresők száma is 0.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség				
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	82,9%	90,7%	17,1%	9,3%
2011	94,0%	97,6%	6,0%	2,4%
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás				

Fertőrákoson 2001 és 2011 között 11,1 %-kal csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, 15. életévüket betöltött lakosok nők, és 6,9 %-kal a férfiak száma.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint							
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 3.2.6. táblázatban látható, hogy 2013 és 2016 között a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlása folyamatosan 0.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők			
Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában								
Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiszkolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	0		#####		#####		#####	
2014	0		#####		#####		#####	
2015	0		#####		#####		#####	
2016	0		#####		#####		#####	
2017	0		#####		#####		#####	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település, valamint felsőfokú intézményekben tanuló roma fiatalokról sincsenek adataink. Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben nyílik lehetőség, azonban a fertőrákosi tanulók létszámáról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatot.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

Fertőrákos Községi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban közfoglalkoztatás 1 fővel valósult meg időlegesen, a közfoglalkoztatásban részt vevő(k) romák/cigányok arányáról nincs adatunk.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.(roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Fertőrákos Községi Önkormányzata által hozott rendeletek esetében az egyes szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 2/2015. (II. 17.) önkormányzati rendelet van hatályban.

Rendkívüli települési támogatás

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek jogosultak rendkívüli települési támogatásra.

Rendkívüli települési támogatásban, az a személy részesíthető, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg:

- a) családban élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
- b) egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át.

Ápolási költségekhez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

A Képviselő-testület ápolási támogatás formájában települési támogatást nyújt a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának otthoni ápolását, gondozását végző szociálisan rászorult személy részére.

Ápolási támogatás állapítható meg annak a Fertőrákoson lakcímmel rendelkező hozzátartozónak, aki

- a) 18. életévét betöltött tartós beteg fertőrákosi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is Fertőrákoson élő hozzátartozójának ápolását végzi, és
- b) rendszeres pénzellátásban nem részesül, vagy kereső tevékenységet folytat, de munkaideje a napi 4 órát nem haladja meg, és
- c) az ápoló családjában az egy főre számított jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, egyedülálló esetében annak 300 %-át.

Gyógyszerköltséghez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

A polgármester gyógyszertámogatás formájában települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult azon személyek részére, akik a Tv. 50. § (1) és (2) bekezdés szerinti közgyógyellátásra nem jogosultak, de egészségi állapotuk, diagnosztizált krónikus betegségeik miatt rendszeres gyógyszeres kezelésre szorulnak.

Gyógyszertámogatásra az a Fertőrákoson állandó lakcímmel rendelkező személy jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át, egyedülálló esetén jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át és a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége eléri öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25 %-át.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakások száma Fertőrákoson 919 db.

A lakásépítések az 5% ÁFA, valamint a CSOK bevezetésével folyamatosan emelkednek

A település lakosságának 95 %-a belterületen él, a külterületen való lakhatás nem általános. A lakáskörülményekre a családi házaz építési forma jellemző. Az önkormányzati bérlakások száma 2017. december 31-én: 12 db.

Pontos adat nem áll rendelkezésre, de nem jelentős azon lakások száma, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából az Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek.

a) bérlakás-állomány

A településen a rendszerváltás után állami tulajdonból átkerült lakások alkotják a bérlakás állományt. Az eltelt évek alatt kizárólag ad-hoc jelleggel történtek felújítások ezeknél az épületeknél, a lakhatás minőségének biztosítása miatt időszerű lenne a felülvizsgálatuk, javításuk.

Fertőrákoson nincs pontos adat arra vonatkozóan, hogy a település összes lakásállománya viszonylatában mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma. Betudható ez annak is, hogy nincs meghatározva ennek szempontrendszere. A lakhatatlanná nyilvánítás ma a Járási Hivatal feladata és építéshatóságilag alátámasztható tények indokolják.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati szociális bérlakások nincsenek.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás. A zártkertekben, külterületi ingatlanokban (Kurucok, Kereszthegy) több személy életvitelszerűen él az ott lévő igen csak különböző minőségű "hétvégi" házakban.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás.

Lakhatáshoz kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás az önkormányzati rendeletben.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások (villanyáram, víz-, gázfogyasztás, csatornahasználat, tüzelőanyag költsége) viseléséhez nyújtható havi települési támogatás.

Lakhatáshoz kapcsolódó természetbeni települési támogatásra jogosult az a fertőrákosi állandó lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen helyben lakó személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, egyedülálló esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át, valamint egyedülálló nyugdíjas esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át, továbbá a háztartás tagjainak nincs vagyona.

A lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás havi összege

- a) 10.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-a alatt van,
- b) 8.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200-300 %-a között van,
- c) 6.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-a felett van.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. A lakosság eladósodását mutatja a hivatalhoz érkezett Végrehajtó Iroda által küldött hirdetmények nagy száma.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

152. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit, több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét.

(3) A helyi önkormányzat biztosítja a tulajdonában vagy használatában levő járóbeteg-szakellátást, illetőleg fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézmények működését.

153. § (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében
a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcslók irtását,
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Egészségügyi alapellátások:

Településünk egészségügyi ellátásának alapját az egy-egy felnőtt háziiorvosi, gyermek háziiorvosi, valamint fogorvosi praxis jelenti..

/Alapellátás (kötelező feladat)

- felnőtt háziiorvosi körzet (1) (vállalkozó)
- gyermek háziiorvosi körzet (1) (vállalkozó)
- fogorvosi körzet (1) (vállalkozó)
- ügyeleti szolgálat (önkormányzati társulás fenntartásában)
- védőnői szolgálat (önkormányzati fenntartásban)
- otthoni szakápolás (nem kötelező) (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)

A felnőtt háziiorvos és gyermekorvos esetében az önkormányzat az Egészségházban (Fertőrákos Fő utca 102.) biztosít rendelőt, a fogorvosi körzet esetén ideiglenes feladatellátási szerződés keretében a feladatot egy soproni vállalkozás látja el.

Szakellátás

Szakellátások igénybevételére a Soproni Kórházban van lehetőség.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziiorvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is. A háziiorvosok jelentős prevenció munkát végeznek, a településen egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek, azonban szakrendelés és felszerelés a Soproni Kórházban található.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

Az iskolában és óvodában iskolavédőnői ellátás működik.

A gyermekek 2016-ban is több alkalommal vettek részt az iskolák által szervezett egészségnapokon, elsősegélypontot biztosítottak, részt vettek osztályfőnöki órákon, gyógynövényekről tartottak előadást, egészséges táplálkozásról tartottak egészség órákat, személyes konzultációkat biztosítottak tinédzserkorú lányoknak, szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítették a vizsgálatokra eljuttatni a problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat segítségét is kérték. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószert beszerzésében segítettek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat biztosítja a közétkeztetést is vállalkozóval kötött szerződés útján látja el, mely napi rendszerességgel biztosítja a településen működő nevelési oktatási intézményekbe beíratott gyermekek, tanulók számára a gyermekétkeztetést az életkoruknak és a szükségleteiknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést.

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadóak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat kiemelt figyelmet szentel a településen folyó sporttevékenységeknek és a sportolás által a testmozgás, az egészséges életmódra nevelés, a személyiség és közösségfejlesztés, az önismeret, az akaraterő fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltése tevékenységekre.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a sport valamennyi formáját, beleértve a szabadidős tevékenységet, és az egészségmegőrzést is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

1) Szociális alapszolgáltatások

Étkeztetés

Gyermejjóléti Szolgálat

Házi segítségnyújtás

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A településen a közösségi élet szinterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a templom, a civil szervezetek is megtalálhatók.

Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a falu kulturális életében.

Településünkön 4 civil szervezet működik, melyek kulturális, sport, és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen jellemzően két nemzetiség él és elsősorban a kulturális életben meghatározó a szerepük. Fertőrákoson elmondható, hogy az közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, nemzetiségek közötti problémáról.

- a cigány nemzetiség száma a népszámlálási adatok alapján 52 fő
kisebbségi választói jegyzék alapján 0 fő
- német nemzetiség száma népszámlálási adatok alapján 145 fő
kisebbségi választói jegyzék alapján 72 fő
szavazóként megjelölt választópolgár 54 fő

A Fertőrákosi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat 2014. évben megszűnt, a választásokon nem vetette fel senki magát a névjegyzékbe.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat a település és a nemzetiség kultúrájának, hagyományainak, nyelvének ápolására alakult. Támogatják a német nemzetiségi óvodai és általános iskolai oktatást, valamint a helyi egyesületet.

A helyi németek származási helye ismert, még valamelyest tartják a kapcsolatot őseik lakóhelyével. Ezek megjelennek többek között a testvér-települési kapcsolatokban is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

2014. évben		2015. évben		2016. évben	
Állandó bejelentett lakosok száma: 2260 fő		Állandó bejelentett lakosok száma: 2283 fő		Állandó bejelentett lakosok száma: 2276 fő	
Születések száma: 21 fő		Születések száma: 13 fő		Születések száma: 13 fő	
0-18 éves korig: 373 fő	ebből fiú: 177 fő	0-18 éves korig: 371 fő	ebből fiú: 172 fő	0-18 éves korig: 364 fő	ebből fiú: 170 fő
	ebből lány: 196 fő		ebből lány: 199 fő		ebből lány: 194 fő
Elhunytak száma: 31 fő		Elhunytak száma: 20 fő		Elhunytak száma: 20 fő	

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a városban jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2013	n.a	n.a	n.a
2014	n.a	n.a	n.a
2015	n.a	n.a	n.a
2016	5	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. Településünkön biztosított ellátások:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli települési támogatás:

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy rendkívüli települési támogatásra jogosult.

Rendkívüli települési támogatásban, az a személy részesíthető, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg:

- a) családban élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
- b) egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át.

A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból a Tv. 45. § (5) bekezdésében meghatározottak kezdeményezésére is megállapítható.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Étkeztetés keretében azoknak a szociális rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve önmaguk illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen

- a.) koruk,
- b.) egészségi állapotuk,
- c.) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d.) szenvedélybetegségük, vagy
- e.) hajléktalanságuk miatt.

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - a tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
 - nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést jogszabályokban meghatározott feltételek mentén ingyenesen biztosíthatja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Fertőrákoson nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Fertőrákos 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek.

Nyitott tanácsadóként működik, vagyis, ha valaki megkeresi a szolgálatot bármilyen problémával, a védőnők tudásuk és lehetőségük szerint igyekeznek a gondozottakat kiszolgálni. A területi védőnő feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet alapján látja el. Gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós, gyermekágyas anya, 0-6 éves korú gyermek, ill. olyan 6-16 éves korú gyermek él, aki nem jár semmilyen közösségbe, intézménybe.

A védőnői körzetek és gondozotti létszáma, 2016.

év	védőnői száma	álláshelyek	Egy védőnőre gyermek száma	jutó
2016	1		83	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési-

oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken.

Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciók tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

A területi védőnői ellátás feladatai közé tartozik az óvodák ellátása is, ahol minimum negyedévente egyszer tisztasági és fejtevésség vizsgálatot végeznek, de ezt általában ezen az időintervallumon kívül is az óvodák kérésének megfelelően is, illetve nyomon követik a kiszűrt gyerekek kezelését

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Fertőrákosn 1 gyermekorvosi körzet működik. Kórházi és szakellátási háttérrel Sopron biztosít.

4.3.2. számú táblázat –házi orvosi ellátás jellemzői			
év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma
2013	0	n.a.	n.a.
2014	0	n.a.	n.a.
2015	0	n.a.	n.a.
2016	0	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációjáról. Az óvodai ellátásban, tagóvodákban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. Fertőrákos Községi Önkormányzat kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást társulási formában, a Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete (továbbiakban Család- és Gyermekjóléti Szolgálat) keresztül biztosítja.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	0	n.a.	n.a.	0
2014	0	n.a.	n.a.	0
2015	0	n.a.	n.a.	0
2016	0	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napközik száma	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben gondozott gyermekek száma
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fertőrákoson sem bölcsődei, minibölcsődei, sem családi napközi szolgáltatás nem működik sem önkormányzati, sem magán fenntartásban.

e) gyermekvédelem

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- a) Tájékoztatás, információnyújtás
- b) Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- c) Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- e) Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- h) Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Nyári gyermektábor

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Fertőrákos Községi Önkormányzatának támogatásával évről évre megszervezi nyári napközis táborát, mely felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújt a gyermekek számára. Játékos foglalkozásokon keresztül történik meg az egészséges életmódra nevelés, az együttműködési szabályok elsajátítása, a társas készségek fejlesztése.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül tudják biztosítani a gyermekétkeztetést. Sajnálatos módon egyre több a szűkös anyagi körülmények között élő gyermekek száma, akik számára nem természetes, hogy naponta egyszer meleg ételt kapnak az iskolai szünet időszakában. Fertőrákos Községi Önkormányzata az elmúlt években minden alkalommal élt a NEFMI által kiírt pályázati lehetőséggel, így minden évben 150-200 gyermek juthatott napi egyszeri ételhez 54 napon keresztül a nyári szünet időszakában a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével.

2017 szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam fölött a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

- **Szünidei táboroztatás** halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára, egy hetes napközis táboroztatás keretében támogattuk a gyermekek minőségi szabadidő eltöltését

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a **Fertőrákosi Óvodai** működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítség nyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek?	3	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-16:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	30 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Fejlesztőpedagógusok létszáma	0	1

Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez, a szülők már reggel 6 órától vihetik a gyerekeket, ahol délután 16.30 óráig tartózkodhatnak.

A Fertőrákosi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2015. szeptember 1. napjától a Német Önkormányzat Fertőrákos fenntartásában működik.

Jelenleg a székhelyen és egy telephelyen látja el feladatait.

Tanórán és tanórán kívül is megpróbálják segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt feladatnak tekintik a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztését is.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

A szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével az oktatási intézmények biztosítják a korai fejlesztést és gondozást az érintett gyermekek esetében.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Fertőrákosi Óvodai a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek foglalkoztatására, nevelésére hangsúlyt fektet.

Fertőrákosi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (2017. június 15.)

Általános iskolai tanulók száma: 154 fő

Alapfokú művészetoktatás: 72 fő

Napközis csoportok száma: 1

Kollégiumi csoport száma: 0

A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) fejlesztő foglalkozásai a jogszabályban meghatározottaknak megfelelően lettek kialakítva. A különleges bánásmódot igénylő tanulók megsegítése,

fejlesztése a tanórákon is kiemelt feladat. Az SNI tanulók közül a logopédiai ellátásra szorulókat a **Pedagógiai Szakszolgálat** látja el.

Hátrányos (HH), halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű tanulók

Év	Fő (HH)	Fő (HHH)
2014/2015	7	1
2015/2016	1	1
2016/2017	1	0

önkormányzati adatgyűjtés

Az iskolában a hátrányos helyzetű tanulók aránya az országos átlaghoz viszonyítva kevesebb, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya szintén.

Az iskolában fontos feladat, hogy a szociális hátránnyal küzdő gyermekek nevelése-oktatása a tanuló javát szolgálja. Feladataik: tudatos értékválasztásra ösztönzés, a fegyelem javítását célzó intézkedési terv feladatának megvalósítása, a veszélyeztettség jelzése, egészségnevelési programok, bűnelkövetés, vagy a bűnismétlés céljából indított programok, a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal való szoros kapcsolattartás, konzultáció, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése érdekében együttműködés a kollégákkal, a fejlesztő- és a gyógypedagógusokkal.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai mellett fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológusok végzik a Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül. A gyógypedagógusok, a pszichológusok kellő érzékenysége, szakmai tudása, a fogadó pedagógus szemlélete, nyitottsága, segítőkészsége, kreativitása, megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerei, elengedhetetlen feltétel az eredményes munkának.

Az ellátott szakszolgálati feladatok a tagintézményi telephelyen:

- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás

Pedagógiai munkakörben foglalkoztatott munkatársak:

- tanító, szakvizsgázott pedagógus, tehetségfejlesztési szakértő,
- tanácsadó szakpszichológus, óvodapedagógus

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Fertőrákoson az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fertőrákosi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- Napközis, tanulószobai foglalkozások,
- Egésznapos iskola,
- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkel való együttműködés,
- Fogadó órák biztosítása heti rendszerességgel,
- Szülői értekezletek,
- Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálat, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jövőkép hiánya elsősorban a célcsoport esetében	kortárs csoport, deviancia kezelése
A szülők általi negatív minta átöröklése--szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Unió irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezeden rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebtv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül.)
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144 ill. 115 ország között).
- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum- és alkalmazkodó készséget tartják.

- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntés-hozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által űzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfi-aké.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	827	807	n.a.	n.a.	16	14
2014	797	805	n.a.	n.a.	11	6
2015	803	800	n.a.	n.a.	10	6
2016	791	790	n.a.	n.a.	5	4
2017	0	0	n.a.	n.a.	7	8

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatását segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...) A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település munkahelyeken alacsony, azonban Sopron és az osztrák munkaerőpiac közelsége miatt magas, még ha bizonyos esetekben csak időszakos (idegenforgalmi szezon, mezőgazdasági munkák stb).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is, azonban bölcsőde nincs. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitel szerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét. A védőnői tevékenység helyszínei többek között: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	84	84
2014	1	82	82
2015	1	78	78
2016	1	79	79
2017	1	80	80

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziiorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta a társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését. Fertőrákoson a elsősorban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat intézményei azok, akikhez a nőket érő erőszak esetén támogató segítségért

fordulhatnak. Fertőrákoson hivatalos adat nem áll rendelkezésre a bántalmazott gyermekek, nők számáról.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaothton, családok átmeneti otthona. A Család- és Gyermeekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében soproni telephellyel.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	6	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	6	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	6	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	6	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Fertőrákoson a 2014. évi választásokon a képviselő-testületbe a 7 megválasztott képviselőből 2 nő került, azaz 28% volt az arányuk. Ez az arány az előző ciklushoz képest növekedett. 2015. évben egy női képviselő lemondott a mandátumáról, helyette egy férfi képviselő következett, így az arány is módosult 14,25 %-ra

Fertőrákoson az önkormányzati intézmények (Fertőrákosi Óvoda, Fertőrákosi Általános Iskola és AMI) vezetői között kizárólag nőket találunk.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ennek általános oka részben a klasszikus

családmodellben is keresendő, mi szerint a nőnek a fő feladata a családban a házkörül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata	A célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi elöregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Fertőrákost is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősek száma növekszik. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az élet minőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések.

Az idősek szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Fertőrákosra jellemző időskori adatok:

Állandó lakosok száma 2016. január 1-jén: 2276 fő

Ebből: 60 - 64 évesek száma: 189 fő

65 - x évesek száma: 383 fő

Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az

özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

Ugyanakkor elmondható, hogy Fertőrákoson erősnek mondhatók az időseket támogató családi kapcsolati rendszerek hálózata. Generációk élnek együtt és segítik egymást.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Fertőrákoson az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a település munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek. Fertőrákoson egy civil szervezet is biztosítja, szervezi az idősek szabadidő eltöltésének sokszínű programját (Idősek Klubja). Az önkormányzat és intézményei, nemzetiségi önkormányzat, egyház is kiemelt szerepet fordítanak az idősek programjaira. A településen számtalan területen megjelentek az időskorúak köréből kikerülő önkéntesek, akik a település környezetének rendezésében vesznek részt és aktívan bekapcsolódnak a közéletébe is.

Emellett számtalan szakkör, foglalkozás, klub is elérhető az érdeklődők számára (pl. számítógépes tanfolyam).

A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősek napja. Fertőrákos Polgármestere évek óta köszönti a szép korúakat, felkeresi őket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való

elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Fertőrákoson a helyi közszolgáltatások terén az időssekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az önkormányzat és intézményei, civilszervezetei önállóan és együttműködve is törekednek az érintett célcsoport közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A személyes gondoskodást nyújtó, idősöket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza. Önként vállalt feladataival pedig ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó szükségletekhez alkalmazkodik.

Családsegítő szolgáltatás

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok, idősök számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei településünkön megfelelőek az idős korosztály igényeinek, ahol kulturális programok, események (rendezvények, Idősök napja, búcsú, Családi nap stb.) rendezésére kerül sor, valamint Sopron közelsége miatt sok egyéb lehetőség elérhető.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Folyamatosak az idős korosztály részére meghirdetett képzések és a tudás megszerzésére irányuló programok. Ilyen példaértékű program volt a Határok nélkül Alapítvány által szervezett informatikai kompetenciafejlesztés, melyet idősöknek szerveztek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő társadalom helyzete felhívja a figyelmet, hogy az idősek ellátására fokozottan figyelni kell, nem lehet figyelmen kívül hagyni és a településen az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok szervezésére hangsúlyt kell fektetni. Ilyen az önkormányzati támogatásban részesített Idősek Klubja.

Célzott előadásokkal kifejezetten a célcsoport számára szerveződik a rendőrség, katasztrófavédelmi és tűzoltók előadása és felhívja a figyelmet a veszélyekre /szénmonoxid mérgezés, kémények ellenőrzése/.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékos-ság esetén még jelentősebb.

Magyarországon a 2001.évi adatok alapján 577 ezer fogyatékkal élő ember él, településünkön élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat. A település méretéből adódóan nem tud ellátni feladatokat ezzel kapcsolatban, de a Család- és Gyermekejöléti Szolgálattal együttműködve a felmerülő problémák kezelésében keressük a megoldást.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. Az önkormányzat intézményei jelenleg nem foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Fertőrákoson jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Fertőrákoson fogyatékos személyek lakóotthona, vagy támogató szolgálat nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzübeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Településünkön az intézmények többsége részben akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Fertőrákos közintézményeinek akadálymentesítési kimutatása mozgáskorlátozottak vonatkozásában

Általános Iskola:

Fő utca 236/A.

részleges

Fő utca 234.

részleges

Polgármesteri Hivatal

részleges

Orvosi rendelők

részleges

Óvoda

részleges

Közüntézmények egyes belső tereit, emeleiteit szinte sehol nem tudják használni a fogyatékosok. A jelen követelmények alapján saját forrásból szinte lehetetlenség megvalósítani bármilyen további akadálymentesítést, melynek kivitelezhetősége csak pályázati források megléte esetében lehetséges.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét. Az e-közigazgatás kiépítése folyamatban van.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Fertőrákoson a munkahelyek többségénél nem megoldott az akadálymentesítés és az egyéb intézmények esetében is fejlesztésre vár. Akadálymentesnek csak az az épület tekinthető, amelyben minden szerkezet, berendezési tárgy minden ember számára – beleértve az átmenetileg vagy tartósan fizikai, érzékszervi, értelmi fogyatékosokkal élő embereket is – önállóan használható. Az épületben lévő munkahelyek önállóan, külső segítség nélkül, korlátlanul és biztonságosan igénybe vehetők, mert az ehhez szükséges megfelelő méretű hely, információ, jelzésrendszer és műszaki háttér adott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Fertőrákoson a mozgássérültek számára parkolóhelyek nem kerültek kialakításra, a tömegközlekedés (busz) kerekesszékkal való felszállás nem megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékosok nappali ellátása Fertőrákoson a település méretéből adódóan nem áll rendelkezésre.

A célcsoport közlekedését vizsgálva figyelembe kell venni, hogy a közlekedéssel kapcsolatos törvényi szabályozás is arra irányul, hogy a közlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények, illetőleg az ezekhez tartozó jelző és tájékoztató berendezések a különféle fogyatékkal élő személyek által biztonságosan használhatóak legyenek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzatnál és intézményeinél	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása
Közzszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településünkön jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok rendelkezésünkre. A kapcsolódó feladatok ellátásába egyre gyakrabban vesznek részt önkéntesek. Az önkormányzat pályázatok, program megvalósítás kapcsán partnerségi, együttműködési megállapodásokat köt intézményeivel, civilszervezeteivel. Egyéb megállapodások számáról nincs információnk.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a településen elérhető közzszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. Nemzetiségi önkormányzat, egyházi és civil szektor rendezvényeit, programjaikat lehetőségeikhez mértén anyagiilag is támogatják.

A civil szervezetek esetében a Képviselő-testület - az egyes közösségi célú önkormányzati támogatásokról szóló 14/2015. (XI. 24.) önkormányzati rendelete alapján - szakmai munkájuk függvényében pályázati úton támogatja.

A német nemzetiségi önkormányzat munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érintő ügyek döntés előkészítésébe. A nemzetiségi önkormányzat munkájukat segítő civil szervezettel is kapcsolatban áll és elsősorban kulturális területen kapcsolódnak a város életébe és hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet. (pl. Német Dal és Kultúregyesület).

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel.

d) a nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat programjaik szervezése és hagyományápolás mellett érdekképviselőt is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedések megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Fertőrákos Községi Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.fertorakos.hu oldallal, melyen a települést érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2013-2018. és annak felülvizsgálatai) és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi

dokumentumokra, a Fertőrákost érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, városi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése. A hatékony, a tervezett intézkedések érvényesülését korábban megválasztott HEP Fórum vezetője és a munkacsoport tagjai biztosítják és a törvényi előírás szerint két évente beszámolnak a képviselő-testületnek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben
Gyermekek	Jövőkép hiánya elsősorban a célcsoport esetében	kortárs csoport, deviancia kezelése
	A szülők általi negatív minta átöröklése, szocializációs hiányosságok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Idősek	Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
	Informatikai jártasság hiánya időskorban	Képzések szervezése, informatikai képzés
Nők	Céltzott programok, munkalehetőség hiánya a célcsoport, nők esetében illetve közösség hiánya, elmagányosodás Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata	A célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása. Programok a település kulturális rendezvényein, közéleti szerepvállalás elősegítése
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzatnál és intézményeinél	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása
	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
--	---	---

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása	• Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya • önkormányzat
Gyermekek	Jövőkép kialakítása, elsősorban a célcsoport esetében	• Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • oktatási-nevelési intézmények
	A pozitív szülői minta erősítése	• Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • oktatási-nevelési intézmények
	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel megismertetése, a megelőzésre vonatkozó ismeretek átadása	• Védőnői Szolgálat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • oktatási-nevelési intézmények
Idősek	Idősek munkalehetőségeinek feltérképezése	• önkormányzat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
	Egyedül élők számára célzott programok szervezése	• önkormányzat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
	Informatikai jártasság kialakítása	• Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • önkormányzat
Nők	A célcsoport és elsősorban az gyermekét egyedül nevelő nők számára szervezett programok. Munkahelyek feltérképezése, közösség létrehozása, segítő programok	• önkormányzat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
	Korszerű ismereteket megcélzó képzéseket szervezése	• önkormányzat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés	• önkormányzat és intézményei • érintett szolgáltatók, szervezetek
	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés	• önkormányzat és intézményei

	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások, szűrőprogramok	• önkormányzat • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
--	---	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem élnek mélyszegénységben, esélyegyenlőségük megvalósul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök védőhálójának összehangolására, a támogatásuk megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselésére, akadálymentes környezetük biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1.

Intézkedés címe:	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pénzgazdálkodási hiányosságok
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása • bevonása • információk átadása, gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermejjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2019. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás

Intézkedés címe:	Komplex foglalkozások a gyermekeknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők általi negatív minta átöröklése-szociális hiányok, közös családi programok hiánya
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása • bevonása • gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermejjóléti Szolgálat • önkormányzat • oktatási nevelési intézmények
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. óvodák)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2019. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás

3.

Intézkedés címe:	Képzések szervezése az informatikai jártasság megszerzésére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság hiánya időskorban
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, szükség esetén képzések szintjének emelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása, igény felmérés • bevonása • képzés, lebonyolítás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermejjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. egyházak, Idősek Klubja)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2019. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások • oklevél a képzés megszervezéséről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás, pályázati forrás

4.

Intézkedés címe:	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közösségi programok hiánya a célcsoport esetében
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása • bevonása • programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. védőnők)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2019. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás, motiváció hiány • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás • pályázati forrás

5.

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés az intézményeknél
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzat intézményeinél
Célok -- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: adatgyűjtés, igény felmérés • közép- és hosszú távú cél: tervezés, kivitelezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása • bevonása • gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • önkormányzat és intézményei • érintett szolgáltatók, szervezetek
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. óvodák)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2019. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• kivitelezés dokumentumai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• forráshiány
Szükséges erőforrások	• pályázati forrás vagy egyéb lehetőség keresése (vállalkozói támogatás)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adósságszapsz									

		minta átöröklése-- szocializációs hiányosságok	kapcsolat erősítése, mindkét oldal erősítése és a pozitív minta követés		gyerek csoportok, közös szülő- gyermek csoportok szervezése	Önkormányzat és intézményei	2019. december 31. Közép- hosszú távú cél: 2023. december 31			biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata
3	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel megismertetése, a megelőzésre vonatkozó ismeretek átadása	Az egészségvéde lem, egészségtudat os életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	a szűrővizsgála tok jelentőségéne k népszerűsítés e, egészséges életmód		előadások, bemutatók szervezése	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei, védőnő, házi orvosok	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- hosszú távú cél: 2023. december 31	résztvevők száma,	humán erő- forrás	Esélyegyenlő ség biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A célcsoport és elsősorban az gyermekét nevelő nők számára szervezett programok	Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényese dés kockázata	kapaszkodók, közösségek kialakítása, tanácsadások, szakmai segítségnyújtás, munkahely keresés		közösségi terek kialakítása, belső játéktér létrehozása, célzott előadások	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- hosszú távú cél: 2023. december 31	résztvevők száma,	humán erő- forrás	Esélyegyenlő ség biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata
2	Korszerű ismereteket megcélzó képzéseket szervezése	Alacsony képzettség	Az igények feltérképezés e, átképzések,		megélhetést biztosító képzések nők számára	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- hosszú távú cél: 2023. december 31.	résztvevők száma,	humán erő- forrás	Esélyegyenlő ség biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata
IV. Az idők esélyegyenlősége										

1	Idősek munkalehetőségének feltérképezése	Jelentős idők körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Munkahelyek keresése az helyi szinten		előadások, lehetőségekről tájékoztatások szervezése	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31	résztevők száma,	humán erőforrás	Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések területi határozata
2	Egyedül élők számára célzott programok szervezése	Egyedül élők elmagányosodása	közösségi élet létrehozása, védőháló bővítése		előadások, tanácsadás, érdekvédelem létrehozása helyi szinten	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31	résztevők száma,	humán erőforrás	Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések területi határozata
3	Informatikai jártasság kialakítása	Informatikai jártasság hiánya időskorban	felhasználó szintű informatikai jártasság kialakítása		képzés, gyakorlati foglalkozások	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31	résztevők száma,	humán erőforrás	Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések területi határozata
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzatnál és intézményeinél	a közlekedés megoldása		akadálymentesítés kiépítése	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31	résztevők száma,	humán erőforrás	Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések területi határozata
2	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés	a közlekedés biztosítása		célzott kulturális programok szervezése	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- és hosszú távú cél: 2023. december 31	résztevők száma,	humán erőforrás	Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések területi határozata

		sportprogram okhoz való hozzáférés nehézsége	a célcsoport célzott szűrővizsgál- tai, egészségmeg- őrző programjai	célzott egészségügyi programok szervezése	Fertőrákos Községi Önkormányzat és intézményei, védőnő, házi orvosok	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép- hosszú távú cél: 2023. december 31.	részrtvevők száma,	humán erő- forrás	intézkedések testületi határozata
3	Egészségügyi prevenációs szolgáltatások, szűrőprogramok	Egészségügyi prevenációs szolgáltatáso k hiánya, illetve megközelíthe tetlensége Szükséges szűrőprogram okra történő eljutás nehézsége						Esélyegyenlő- ség biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

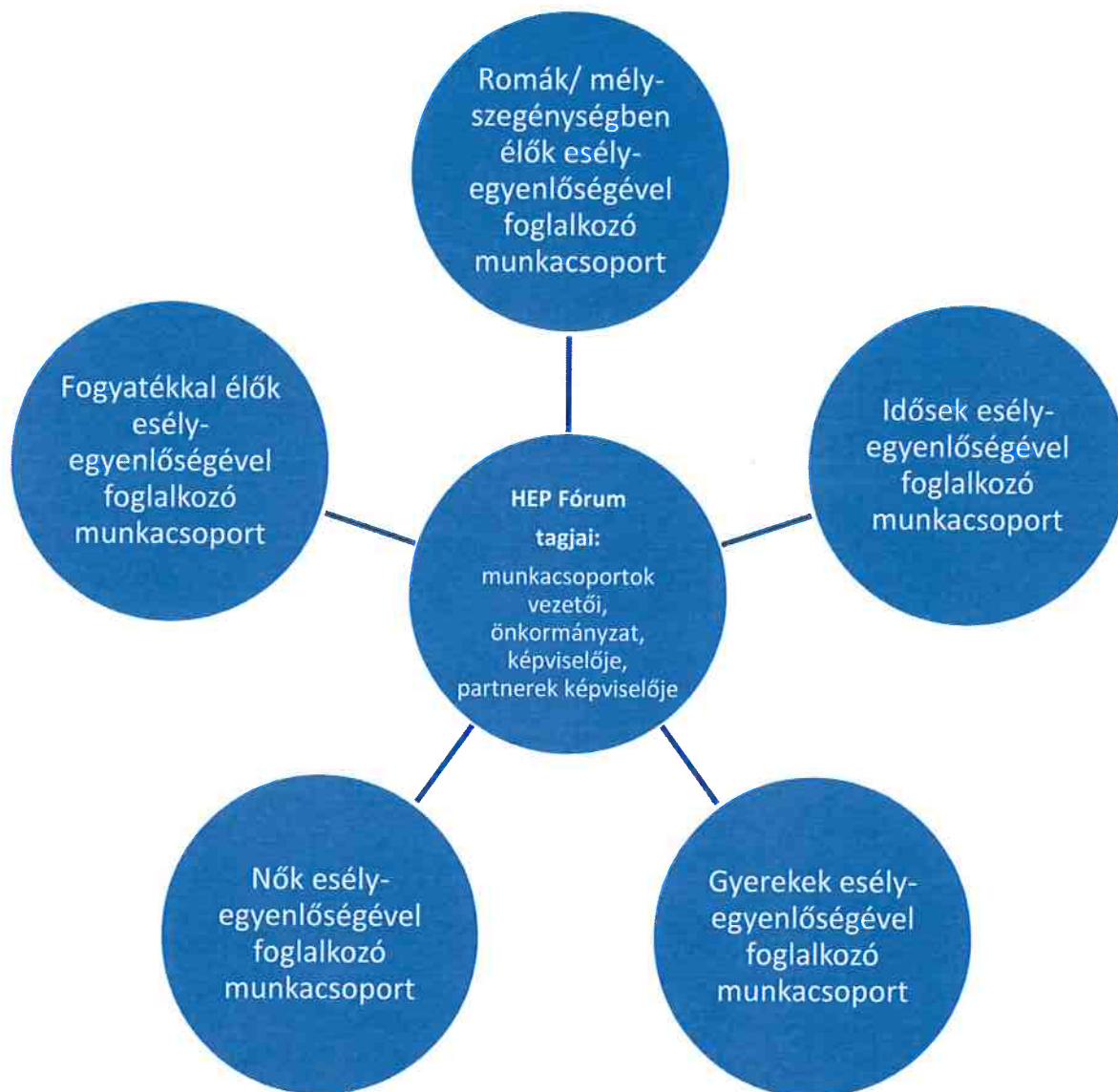
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről **a mindenkori polgármester** felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Német Önkormányzat Fertőrákos Helyi Esélyegyenlőségi Programjának** szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testülete** a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **31./2018. (XII. 10.)** számú határozatával elfogadta.

Kelt Fertőrákos, 2018. december 11.

Aláírás

A Német Önkormányzat Fertőrákos Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Kelt Fertőrákos, 2018. december 11.

aláírás

Kelt Fertőrákos, 2018. december 11.

aláírás

Kelt Fertőrákos, 2018. december 11.

aláírás

NÉV ¹	HEP részei ²										Aláírás ³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Fertőrákos Községi Önkormányzat	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Fertőrákosi Polgármesteri Hivatal	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Német Önkormányzat Fertőrákos	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Fertőrákosi Óvoda	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Fertőrákosi Általános Iskola és AMI	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
dr. Barányi Erika felnőtt háziorvos	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Őr Mária védőnő	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Család és Gyermekjóléti Szolgálat	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	

¹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

² A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

³ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Deutsche Selbstverwaltung Kroisbach Német Önkormányzat Fertőrákos

Postanschrift (Postai cím): H - 9421 Kroisbach (Fertőrákos)
Hauptstraße (Fő u.) 139

☎ +36 99 355 777; Fax 📠: +36 99 530 024; Mobil: +36 30 364 7983
dsv.kroisbach@freemail.hu

NÉMET ÖNKORMÁNYZAT FERTŐRÁKOS

10/2018.

K i v o n a t

Készült a Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének 2018. december 10-i rendkívüli nyílt képviselő testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testület 2 igen szavazattal, egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

A Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének 39/2018. (XII. 10.) NÖ számú H a t á r o z a t a

Német Önkormányzat Fertőrákos megtárgyalta és az előterjesztés melléklete szerint elfogadja a Német Önkormányzat Fertőrákos Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023. című dokumentumát.

Német Önkormányzat Fertőrákos felhatalmazza az elnököt a dokumentum aláírására és a helyben szokásos módon történő közzétételére, valamint a jogszabályokban megfogalmazott publikálásra.

Felelős: Palkovits János elnök
Határidő: 2023. december 31.

Kmf.

Palkovits János sk.
Elnök

Huber Hedvig Erzsébet sk.
Elnök-helyettes

A kivonat hitelesítve

